

Saman for sterkare landbruk – god agronomi og grøne moglegheiter

Landbruksprosjektet «God agronomi i det grøne skiftet» i Vest-Telemark (2025-2028)

Fjellkonferansen 2026, Vrådal, 20.-21. august

v/Torill Verpe, Vest-Telemarkrådet

Status i landbruket

- **Aktive gardsbruk**

- Nedgang på **35 %** i Vest-Telemark frå 2004 til 2024
- Jordbruksareal i drift: **–9 %** i Vest-Telemark (størst nedgang i fylket)

- **Busetting**

- **22,1 %** av landbrukseigedomane i Telemark manglar fast busetting (23% nasjonalt)
- Berre **35 100** av 166 200 landbrukseigedomar har eiga jordbruksdrift – resten er ute av drift eller bortleigd (nasjonalt)

Kjelde: Telemarkslanbruket - eit kunnskapsgrunnlag, Rapport 6-2025, SSB, Landbrukseigedommar 2025

Status i landbruket

- **Alderssamansetning**

- Bønder over 70 år: **+83 %** frå 2004 til 2024
- Bønder mellom 40–50 år: **–52 %** frå 2004 til 2024

- **Strukturendring**

- Bruk på 50–100 dekar: **stor nedgang**
- Bruk over 500 dekar: **auke**

Kjelde: Telemarkslandbruket - eit kunnskapsgrunnlag, Rapport 6-2025.

Status i landbruket

- **Husdyr og beite**

- Bruk med husdyr: **-36 %** frå 2004 til 2024
 - Bruk med vinterfôra sau: **-41 %**
 - Bruk med mjølkekyr: **-65 %**
 - Bruk med kyr totalt: **-25 %**
- Beitedyr (storfe, geit og sau): **-20 %** frå 2004 til 2024
- Telemark utnyttar berre **25 %** av utmarksbeiteressursane sine (NIBIO)

Kjelde: Telemarkslanbruket - eit kunnskapsgrunnlag, Rapport 6-2025.

Prosjektet

- Bygger på klimaplanen
- Hovedmål: Styrkje landbruket
- 14 gardar med ulik drift i Vest-Telemark er med
- Rådgjeving frå ekstern teneste
- Erfaringar dokumenterast og delas vidare
- Felles fagsamlingar og nettverk

Oversikt over gardsbruka

14 gardar · **6** kommunar · **5** ulike produksjonar

Ammeku

- Siv Nesheim og Erlend Takle
Nesland i **Fyresdal**
- Arnt Erik Evja i **Nissedal**
- Sigbjørn Mæland i **Seljord**
- Hans Roar Moen i **Tokke**
- Erlend Fundli i **Vinje**
- Jørund Heggteveit i **Kviteseid**

Sau

- Guro Libjå i **Fyresdal**
- Hans-Christian Stana Borstad i
Nissedal
- Arnt Erik Evja i **Nissedal**
- Signe Vinje i **Vinje**

Mjølkegeit

- Signe Rui i **Vinje**
- Kirsti Sandland i **Tokke**
- Elin Ringhus og Kåre Hagen i
Fyresdal

Mjølkekyr

- Karoline Skarprud i
Kviteseid
- Sondre Aasan i **Seljord**

A woman wearing a red jacket and a black cap is milking a goat in a modern milking parlor. She is holding a blue milking tube. The background shows other goats and milking equipment.

Kva er gjort så langt

- Etablering av prosjektet
- Rekruttering av deltakarar
- Fagleg oppfølging og rådgiving
- Tiltak på gard
- Kompetanse og kunnskapsdeling
- Synleggjering og formidling
- Formidling på nettsida: Vest-telemark.no

Statistikk på prosjektsida

148

sidevisingar jan-feb
før profilsidene

617

sidevisingar i mars
første profilside publisert

355

sidevisingar apr-jul
månadene etter

Møt gardbrukarane i prosjektet

I Vest-Telemark er husdyrdrifta ein føresetnad for mykje av matproduksjonen. Store delar av jordbruksarealet eignar seg best til gras og beite, og husdyr gjer det mogleg å utnytte desse ressursane til mat.

Gardbrukarane som deltek i prosjektet får fagleg oppfølging og rådgjeving gjennom prosjektperioden. Rådgjevarar frå Norsk Landbruksrådgiving (NLR), Tine og Nortura bidreg med kompetanse innan mellom anna jordhelse, gjødsling, grovfôrproduksjon og dyrehald.

Målet med rådgjevinga er å identifisere og gjennomføre konkrete tiltak på kvart enkelt gardsbruk. Tiltaka skal bidra til betre agromoni, ressursutnytting og reduserte klimagassutslepp frå drifta.

På denne sida kan du bli betre kjend med gardbrukarane som deltek i prosjektet **God agromoni i det grøne skiftet**. Gjennom portrett, bilete og historier frå kvardagen på gardane får du eit innblikk i arbeidet som ligg bak maten me alle er avhengige av.

Kirsti og Sverre

Kirsti og Sverre driv med mjølkegeit i Tokke kommune. Her kan du bli betre kjend med dei og få eit glimt av kvardagen som geitebønder.

Erlend og Åselin

Erlend og Åselin driv med sau og nyoppstarta ammekuproduksjon i Vinje.

Hans Roar

Hans Roar driv med ammeku i Tokke (profilsida er under arbeid)

Signe og Kyrre

Signe og Kyrre driv med mjølkegeiter i Vinje (profilsida er under arbeid)

Kåre og Elin

Kåre og Elin driv med geiter i Fyresdal (profilsida er under arbeid)

Erlend og Siv

Erlend og Siv driv med Telemarksfe i Fyresdal (profilsida er under arbeid)

Statistikk på profilside – Kirsti og Sverre

290

sidevisingar i mars
profilsida publisert

264

sidevisingar april–juli
dei fire månadene etter

Kirsti og Sverre

På denne sida kan du bli betre kjent med Kirsti og Sverre, og drifta deira med mjølkegeiter. Her skal du få innblikk i korleis dei nyttar areala rundt seg og på staulen, arbeider med god agronomi og utviklar garden i møte med eit klima i endring og nye krav til berekraft. Her vil det kome jamlege oppdateringar undervegs i form av bilete, videoar og tekstar frå dei ulike sesongane på garden.

I prosjektet samarbeider dei tett med rådgjevar Vigdis frå TINE for å finne konkrete tiltak som kan styrkje både produksjon og berekraft.

OM GARDEN

- Produksjon: Mjølkegeit
- Mjølkekvote: 48 000 liter
- Tal geiter: rundt 85 mjølkegeiter
- Lokasjon: Tokke kommune, Telemark
- Areal: 79 dekar fulldyrka, 65 dekar innmarksbeite

Statistikk på YouTube

351

avspelingar i mars
publiseringsmånaden

81

avspelingar april–juli
dei fire månadene etter

Møt bonden: Kirsti i Tokke

Landbruk i Vest-Telemark
6 abonnenter

Analytics Rediger video

6 Del Promoter Lagre

459 avspillinger for 5 måneder siden
I denne videoen blir du med Kirsti inn i mjølkefjøsset i Tokke. Her får du eit glimt av kvardagen med geitene, midt i kjeinga, og korleis livet som bonde faktisk er – både arbeidet, engasjementet og tankane om norsk landbruk. ...mer

Statistikk på profilside – Erlend og Åselin

835

sidevisingar i juni
profilsida publisert

207

sidevisingar i juli
månaden etter

 Vest-Telemarkrådet

Aktuelt Om rådet Prosjekt Gardsbruk Jobbsøk Kva skjer? Sø

Erlend og Åselin

På denne sida kan du bli betre kjent med Erlend, og drifta med ammeku og sau i Vinje kommune. Her skal du få innblikk i korleis han, saman med kona si Åselin, nyttar areala rundt seg og på fjellet, arbeider med god agronomi og vidareutviklar garden i møte med eit klima i endring. Her vil det kome jamlege oppdateringar undervegs i form av bilete, videoar og tekstar frå dei ulike sesongane på garden.

Erlend på veg til fjells med sauene, med babycall rundt halsen, for dottera Line sover heime. Slik kan pappaperm se ut når ein er bonde.

OM GARDEN

Produksjon: Ammeku og sau
Lokasjon: Vinje kommune, Telemark
Tal dyr: 7 ammekyr og 130 vinterfôra sauer
Areal: 237 dekar til slått, 47 dekar innmarksbeite, ubegrensa utmarksbeite, 280 dekar produktiv skog

I prosjektet samarbeider dei tett med rådgjevarar frå NLR og Nortura for å finne konkrete tiltak som kan styrkje både produksjon og berekraft.

Garden, dyra og kvardagen

Erlend tok over garden etter foreldra sine. No driv han saman med kona Åselin, som er utdanna agronom - ein kompetanse som kjem godt med når dei saman skal vidareutvikle drifta.

Vinteren 2025 fekk dei si første dotter, Line. Det betyr at Erlend for tida er i pappaperm, men som bonde på ein aktiv gard er permisjonen annleis enn for dei fleste. Line er med på alt av gardsarbeid, frå fostertelling på sauene i februar til fjellsending i juni, og er allerede godt kjent med dyra på garden.

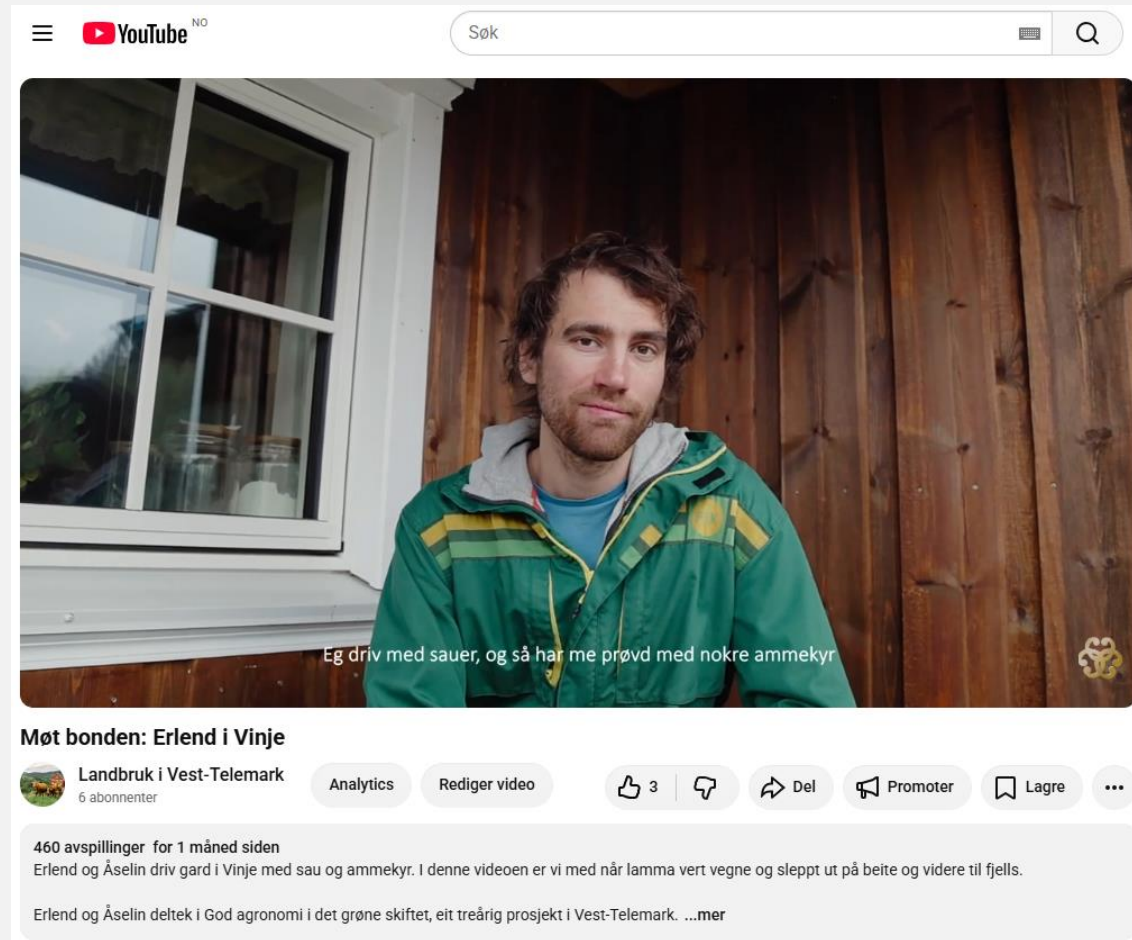
Statistikk på YouTube

309

avspelingar i juni
publiseringsmånaden

151

avspelingar i juli
månaden etter

Vegen videre

- Følgje opp gardane vidare gjennom prosjektperioden.
- Fagsamlingar og møteplassar.
- Styrkje formidlinga
- Målet er å få konkrete resultat som kan styrkje landbruket i regionen.

Takk for merksemda!

Torill Verpe · God agronomi i det grønne skiftet 2025–2028
vest-telemark.no